

шому генотипі, і ми наполегливо шукаємо форми й методи впливу на дітей.

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПЕДАГОГА В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Танько Т.П. (м. Харків)

Розвиток творчого потенціалу "педагога передбачає стратегічні напрями розвитку суспільства та створення освітніх комплексів, в межах яких здійснюватиметься реформування системи підготовки, підвищення професійної майстерності управлінських та педагогічних кадрів. До того ж, творчий потенціал людини, який тримається на „трьох китах“: інформація; прийоми, методи, способи, стратегії, необхідні до розв'язання проблеми; мотивація [7 с 69], за Т.М. Третяк, має безперервно розвиватись, підживлюватись. Цьому сприятиме система післядипломної педагогічної освіти. Відповідно структура і зміст системи післядипломної освіти на сьогодні є синтезом роботи у галузі теоретичної (самоосвітньої) діяльності і практичної (без відриву від навчально-виховної діяльності педагога); виконує функції, серед яких основними є "розвиток професіоналізму педагогів, забезпечення науково-методичного супроводу інновацій, проведення регіональних науково-педагогічних досліджень" [6, с 76], що призводять до зміни уявлень про післядипломну педагогічну освіту, зокрема: "нові задачі післядипломної освіти вимагають розробки нових підходів... Інститути післядипломної освіти мають стати не стільки центрами систематичного проведення курсів підвищення кваліфікації, скільки центрами організації самостійної роботи педагогів, регіональними центрами освіти комплексно-інтегруючого характеру. Діяльність інституту має носити випереджально-моделюючий характер..., соціокультурну і ціннісну переорієнтацію освітньої діяльності, нові стратегії в управлінні та фінансуванні навчальних закладів" [6, с 76].

Отже, виходить, що на створення освітніх комплексів знадобляться вагомі витрати часу, коштів, що за сучасних умов не є оптимальним вирішенням проблеми. Але, створити належні педагогічні умови для розвитку творчого потенціалу педагогів у системі післядипломної освіти - цілком можливо.

За умов, створених сьогодні у системі післядипломної освіти, можливий обмін досвідом і навчання тонкощам професійної майстерності за різними напрямками у межах предмету (подекуди й суміжних дисциплін). Пріоритети навчання необхідно визначати не тільки за досвідом і безпосереднім обміном ним, а й за вагомістю наукового компоненту професійної діяльності.

Аналізуючи Стандарт професійної якості, запровадження системи управління якістю на основі стандарту ISQ 9001:2000, М. Лахижа визначив основні пріоритети розвитку професіоналізму високої якості: "Для того, щоб працівники могли і хотіли забезпечити високу якість виробничих процесів, вони повинні мати необхідну інформацію про те, що і як робити; мотивацію до високої якості своєї праці; відповідну кваліфікацію й трудові навички; безперервно навчатися новим приемам праці, а всі разом утворювати команду, зацікавлену у високій якості продукції" [2, с 5].

Як бачимо, творчий потенціал особистості педагога - явище багатокомпонентне. Основною педагогічною умовою його розвитку у післядипломній системі освіти має стати, на нашу думку, поділ роботи з педагогами на два рівноважних модулі, відповідно до усталених форм роботи у післядипломній системі освіти.

Перший модуль - навчання і розвиток творчості педагогів; другий - саморозвиток творчості педагогів. У першому випадку педагогові подають теоретичний і практичний базис творчої діяльності, а в другому - педагог має свідомо привчити себе до певних розумових операцій, пов'язаних із творчою діяльніс-

тю, що мають бути закріплені у свідомості, – мова йде про „стратегічну організацію свідомості, що дозволяє впорядковувати зміст потоку пізнання, знаходити в хаосі конкретні системи, проектувати їх та будувати, орієнтуючись також на об'єктивні показники, відповідних вимог, які існують у реальності” [4, с 7].

У процесі розвитку творчого потенціалу педагогів особливе значення набуває саморозвиток. Саме він визначає здатність особистості педагога перетворювати власну життєдіяльність та професійні орієнтири. Творчий потенціал вчителя надихає його, пробуджує бажання діяти та отримувати необхідні на певному життєвому та професійному етапах результати. Діяльність у даному випадку розглядаємо і як площину для індивідуального самоствердження особистості. Творчість створює позитивний емоційний стан, здатний надихати особистість, використовуючи нетрадиційні способи діяльності, створювати можливості реалізації власного духовного потенціалу.

Кожний з цих модулів для продуктивної роботи над розвитком творчого потенціалу особистості має включати наступні аспекти: потреби соціального й особистого запитів вчителя; потреби сучасної освітньої системи; актуальні потреби особистого і професійного характерів слухачів підвищення кваліфікації; різнобічні зацікавлення слухачів; рівень компетентності, кваліфікації слухача (знання та практичні навички педагога); спрямованість підвищення кваліфікації та зміст вимог до кваліфікаційного рівня педагога; прагнення розвитку й удосконалення української педагогічної освіти з метою виходу на європейський простір; реалізація концептуальних засад Болонського процесу, що є актуальним зовнішнім чинником впливу на педагогічну систему України.

Диференційована робота з модулями дозволить розвивати мотивацію до пізнання і самопізнання; забезпечить генерацію ідей та створення оригінальних рішень типових педагогічних проблем; розвиватимуться можливості прогнозування та уявлення і „накладання на себе” ідеальних образів педагогічної майстерності. В цілому робота з педагогами у післядипломній освіті сприятиме розвитку альтернативного мислення та впевненості вчительства.

Навчання і розвиток творчості у всіх формах системи післядипломної освіти (курси підвищення кваліфікації; самоосвітня діяльність; професійна діяльність у навчально-виховній галузі; міжкурсовий період; науково-дослідницька діяльність учителів; участь у роботі методичних об'єднань тощо) зведено до набуття вчителями практичного досвіду із самопроявлення та алгоритму використання при цьому необхідних засобів та прийомів самопрезентації. Досвід проявлення закріплює за педагогом стан „успішності” та неповторності, стимулюючи до нових відкриттів та рішень, створення та оновлення педагогічного досвіду.

Література

1. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: навчальний посібник. - К. : Центр навчальної літератури, 2005. - 224 с
2. Лахижа М, Стандарт професійної якості / Урядовий кур'єр. - 2007. — № 15. - С. 5.
3. Лук А. Творчество // Наука и жизнь. - 1973. -№ 2. - С. 79-83.
4. Моляко В. Проблеми психологи творчества и разработка похода к изучению одаренности // Одаренный ребенок. - 2004. - № 3. - С. 6-14.
5. Навазова Т. Образовательный холдинг как инновационная организация системы непрерывного профессионального образования // Человек и образование. - 2005. - № 2. - С. 20-24.
6. Сорочан Т. Безперервний процес професіоналізму педагогів у системі післядипломної освіти // Післядипломна освіта в Україні. - 2005. - № 1. - С 75-80.
7. Третяк Т. Вплив негативних чинників на реалізацію і розвиток творчого потенціалу особистості // Практична психологія та соціальна робота. - 2005. - № 10. - С 69-72.